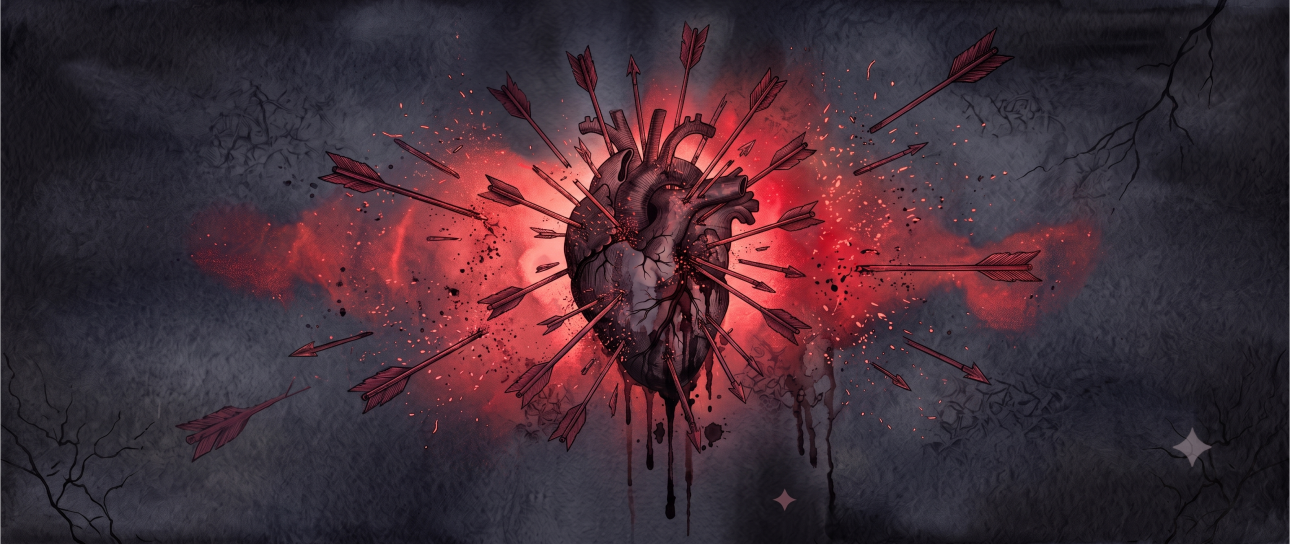


şeytanın oklarını kırmak - 1: giriş

erdem kılıç · 23 ağustos 2026 · 11 dk okuma



حَمْدًا لِلَّهِ الَّذِي هَدَى الْإِنْسَانَ بِالْحَيَاءِ وَأَكْرَمَهُ بِالسَّيِّئِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي اسْتَعَفَّ الْمُؤْمِنُونَ بِعَفْوِهِ، وَعَلَى
لِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَصَحَابَتِهِ الْكَرَامَ الْمَيَّامِينَ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

insana haya ile hidayet eden, ona örtüyü ikram eden allah'a hamd olsun. salat-u selam; iffetiyle iffetlendiğimiz efendimiz'e, onun tertemiz ve pak ehline, kerim ve mübarek ashabına ve kıyamet gününe kadar onlara ihsan ile tâbi olanların üzerine olsun.

عن حذيفة، رضى الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم « النظره سهم من سهام إبليس مسمومة فمن تركها من
« وف الله أثابه جل وعز إيماناً يجد حلاوته فى قلبه » « هذا حديث صحيح الإسناد ولم يخرجاه

“harama nazar, şeytanın zehirli oklarından bir oktur. bu sebeple, allah'tan korktuğu için harama bakmayı terk eden kimseye, mükâfat olarak allah öyle bir iman verir ki, onun tadını kalbinde hisseder.” (hakim, müstedrek, 4/314; münzirî, et-tergîb ve't-terhîb, 11, 63.)

bundan sonra deriz ki:

toplumlar iki şekilde işgal edilir, iki şekilde soykırıma uğrarlar. bunların ilki maddi işgal, ölüm ve yıkım ile gelen soykırımdır. bu zulmün mağdurları yeminler içerler, sözler verirler ve intikamlarını biiznillah alırlar. şüphesiz çok daha sert ve sinsî olan diğer işgal, ruhların ve kültürlerin işgalidir. üstad teoman duralı - rahmetullahi aleyh - bu gerçeği şöyle ifade eder: "biyolojik soykırımda kılıç artıkları olur ama kültürel soykırım

kesin kes bitirir (kılıç artığı bırakmaz).” bu zulmün mağdurları arasında ne intikam alacak bir ketîbe ne de yeminler içmiş eli kanlı bir genci bulabilirsiniz. islam ümmeti, son iki yüzyıldır bu işgallerin ikisiyle de yüzleşmiştir. ekini ve nesli ifsad etmeyi kendine görev bilmiş kimseler, ümmetin evlatlarını dört bir yandan kuşatmıştır. şu anda okuyor olduğunuz yazı, bu kuşatmayı delme girişimlerinden birisinin önsözüdür.

özellikle 20. yüzyılın sonlarına doğru bazı mitlerin de yıkılmasıyla beraber sigara, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı gibi madde bağımlılıklarına dair halk tabanında belirli bir bilinç oluşmuştur. her ne kadar son dönemde halk indinde meşhur olmuş bazı kimselerin hayat tarzından kaynaklı olarak alkol ve uyuşturucuya dair ilgi tekrar artsa da bu bağımlılıklar halen geniş halk kitlelerince kerih görülmektedirler. oysa hemen hemen aynı dönemde, internetin icadı başta olmak üzere yeni teknolojilerin ortaya çıkışı, davranış temelli bağımlılıkları yeni trend haline getirmiştir. bu trend, modern insanın gündeminde o kadar yenidir ki, alanla ilgili çalışmaların pek çoğu 15-20 yıldan geriye gitmez. bu yazı dizisinin odak noktasını da icd-11’de “*dürtü kontrol bozuklukları*” kategorisinde ele alınan “*kompulsif cinsel davranış bozukluğu*”, özelde de bu başlığın en çok çalışılan kısmı olan *sorunlu pornografi kullanımı (problematic pornography use-ppu)* oluşturmaktadır. pornografi tüketiminin ne kadarının “sorunlu” olduğu irdelenmesi gereken önemli bir soru olmakla beraber, bu kısmı şimdilik es geçiyorum.

gerek madde bağımlılıkları gerek davranışsal bağımlılıklar birer şemsiye kavram olarak toplum indinde ünlü olmuş olsalar dahi, bu taksimin pek dakik olmadığı söylenebilir. örneğin hem kumar bağımlılığı hem pornografi bağımlılığı birer davranışsal bağımlılık olarak bilinmektedir. oysa icd-11’e müracaat ettiğimizde; kumar bozukluğu (*gambling disorder - 6c50*) davranışsal bağımlılıklar (*disorders due to addictive behaviours*) başlığı altında ele alınırken [1] ; kompulsif cinsel davranış bozukluğu (*compulsive sexual behaviour disorder - 6c72*) dürtü kontrol bozuklukları (*impulse control disorders*) başlığı altında değerlendirilmektedir [2]. hatta biraz daha ileriye gidildiğinde; ppu’nun bir bağımlılık mı, bir dürtü kontrol bozukluğu mu yoksa kompulsif bir eylem olduğu mu noktasında dahî bir konsensusa varılamadığı gibi, ortada bir patoloji olup olmadığı dahi ittifak edilemediği görülecektir. hal böyleyken “davranışsal bağımlılıklar şöyledir, madde bağımlılıkları böyledir” şeklinde bir genelleme üzerinden bu iki tip bağımlılığı karşılaştırmak en azından ilmi açıdan oldukça yüzeysel bir yaklaşım. ne var ki, belli başlı kontrast farklarını görebilmek için davranışsal bağımlılıklar ve madde bağımlılıkları arasındaki bazı farklara değinecek olursak:

- davranışsal bağımlılıklarda, madde bağımlılıklarının aksine, yoksunluk semptomları gibi birtakım fizyolojik bulgulara ve değişimlere ancak ağır bağımlılarda rastlanmaktadır.
- ne var ki, davranışsal bağımlılıklar son derece tehlikeli ve belki de madde bağımlılıklarından daha ziyade incelenmesi gereken yepyeni bir olgudur. zira davranışsal bağımlılığın yöneldiği nesne, hayatın içinde konumlanmıştır ve ilgili bağımlılık da beynin doğal olarak sahip olduğu haz merkezlerini hedef alır. bu durum bağımlı bireylerin bağımlılık nesnesiyle kurduğu ilişkinin meşrulaştırılmasına olanak sağladığı

gibi nörofizyolojik/psikiyatrik olarak da madde bağımlılıklarından daha farklı bir tedavi metodunu gerektirir.

- madde bağımlılıklarından alkol ve uyuşturucu gibi daha tehlikeli olanlar her ne kadar davranış üzerinde çeşitli olumsuz etkilere sebep olsalar da, bu etkinin mekanizması davranışsal bağımlılıkların sebep olduğu davranış bozukluklarından çok daha farklıdır. madde bağımlılarında meydana gelen prefrontal korteks hasarı, gri madde hacminde azalma vb. patofizyolojik mekanizmalar davranış değişimlerinin kaotik bir biçimde meydana gelmesine sebep olur. bilişsel fonksiyonlar, hafıza ve irade gücü zayıflar. bu tablo her ne kadar olumsuz gözükse de, bireyler davranışlarındaki değişimlerin ayırıcına varabilirler.
- davranışsal bağımlılıklarda ise durum çok daha farklıdır. bir porno bağımlısını ele alacak olursak, bağımlı bireydeki bozulma daha ziyade kavramlar ve değerlerin kaybı üzerinden gelişir. kişi fark etmeksizin mahremiyet, cinsellik ve karşı cinsin kendisi için ne ifade ettiği gibi meselelerde oldukça sinsî bir tasavvur bozukluğuna doğru ilerler. şüphesiz, davranışsal bağımlılıklar da – inşaallah ilerde irdeleyeceğimiz üzere – gerek nörolojik gerek fizyolojik açıdan ciddi tahribata sebep olurlar. ancak madde bağımlılıklarıyla aralarındaki farkı anlamak açısından bu manevi yıkım kısmının farkında olmak elzemdir.
- madde bağımlılığının pek çok açıdan kolayca tespit edilebiliyor oluşu bu bireylerin hızlıca fark edilip tedaviye yönlendirilmesine veya en azından toplumdan tecrit edilebilmesine olanak sağlar. en basitinden hepimiz çocukluğumuzda “falanca çocuk sigara içiyor ondan uzak dur” gibi uyarıların muhatabı olmuşuzdur. davranışsal bağımlılıklar ise çok daha sinsidir. bunu anlamak için yazının devamında verilen oranlara bakmak yeterlidir. eğer erkeklerin %80’i düzenli olarak porno izliyor ise, bu durumda toplumsal hayatın içerisinde aktif bir şekilde rol alan ve sağlıklı gözükene pek çok kimse aslında o kadar da sağlıklı değil demektir. toplumsal kontrol mekanizmaları bu kişileri denetlediği müddetçe gerçek tablo açıkça görülemeyecektir. oysa ortada ciddi bir tehlike bulunmaktadır.
- madde bağımlılıkları neredeyse hiç kimse tarafından meşru görülmez. hem toplum hem de bağımlı, durumun bir hastalık olduğunun farkındadır. oysa porno izlemek, kumar oynamak, ekran başında saatler harcamak azınsanmayacak miktarda kişi için masum bir eğlenceden ibarettir.

bu yüzyılda maruz kaldığımız hemen her şey, insanoğlunun tarihi boyunca rastlamadığı yeni gündemlerdir. pornografi ve teşhir de bu “cesur yeni dünya”nın önemli bir cüzüdü. insan işlevselliği üzerinde bu derece yıkıcı etkileri haiz ve diğer taraftan bu kadar hayatın içinde bir fenomenle insanoğlu daha evvel karşılaşmamıştır, allahuallem. bir liseli gencin, 100 kuşak atasının görmediği kadar cinselliğe ulaşması için internette 1 saat dolanması yahut istanbul sokaklarında bir gün boyunca gezmesi yeterlidir. dolayısıyla insanların pornografiyle geliştirdiği ilişkiyi anlamak zorundayız. ne var ki bu hususta meselenin oldukça yeni olması, kontrol grubunun yokluğu, teşhis noktasında bağımlılığın doğasından kaynaklanan çeşitli

zorluklar ve bireylerin meseleyle ilgili ketum kalmayı tercih etmesi gibi etkenler önümüzde ciddi birer engel olarak durmaktadır. zannettiğimizden çok daha vahim bir halde olduğumuz hiç de uzak bir ihtimal değildir.

insanlık tarihinin önemli bir kısmında müstehcen tasvir, hikaye ve anlatılar birçok din ve örf tarafından yasaklanmış olsa da insanların bir kısmı tarafından ilgi görmüş, el altından üretilmiş ve tüketilmiştir. ne var ki bu durum önce kameranın, devamında ise internetin icadı ile özellikle son 30 yılda benzeri görülmemiş bir şekilde hız kazanmıştır. kafanızda bir tablo oluşması için bazı veriler paylaşacak olursak:

- 2014 yılının verilerine göre, haftada en az bir kez pornografik materyal tüketen erkeklerin oranı %87 iken kadınların oranı ise %28,5 olarak tespit edilmiştir. [3]
- pornografi sektöründe kapladığı hacim açısından lider olarak kabul edilen *pornhub* sitesinin açıkladığı verilere göre sadece bu sitede 2023 yılının başından 2025 yılının ilk yarısının sonuna kadar toplamda 7,5 milyon pornografik materyal dolaşıma sokulmuştur. [4]
- bir internet güvenliği kurumu olan *metacert'in* analizine göre 2011 ila 2013 yılları arasında, pornografik materyal içeren site sayısı yaklaşık 700 milyon olarak tespit edilmiştir. bu sitelerin ise yaklaşık olarak %60'ı amerika birleşik devletleri merkezlidir. [5]

teknolojinin sürekli olarak ilerliyor olduğunu ve özellikle *onlyfans* gibi platformların ortaya çıkışıyla beraber üretimin kolaylaştığını da göz önüne alırsak günümüzde bu oranların ne seviyeye geldiğini aşağı yukarı tahmin edersiniz. bu kadar hızlı yayılan ve aynı zamanda son derece yıkıcı etkileri olan bu davranış biçimi, internetin ulaştığı her toplumda kültürle etkileşerek bireylerin tıbbi ve psikolojik iyilik hallerinin yanı sıra ahlak ve sosyoloji üzerinde ciddi tahribata sebep olmaktadır. içinde yaşadığımız bu distopik, sol-liberal dünyada cinsellik artık meşru bir akit ile hayatlarını birleştirmiş eşler arasında yaşanan, en mahrem bir münasebet olmağını kaybederek herhangi bir haz metası olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. bunun sonucunda din, akıl, nesil, mal ve hatta can emniyeti zedelenmiş; cinselliğe mâruziyet yaşının ilkokul seviyesine düşmesiyle beraber sağlıklı bir cemiyeti oluşturmak için başlıca sermaye olan sağlıklı bireylerin yetişmesi olanaksız hâle gelmiştir. bu haysiyetle, mesele fertlerin günahı olmaktan çıkıp tüm toplumu ilgilendiren bir hüviyete bürünmektedir.

coğrafyamız yıllar boyu amerikan medyasına, sinema ve sanatına maruz kalmıştır. bu durumun sonuçları yine kültür üzerinde ciddi bir yıkım olarak tezahür etmiştir. bugün gençliğin tenkid edildiği ne varsa bundan 20 yıl önce amerikan sinema ve müziğinde tasvir edilmiştir. 2010'ların başında çocuk kanallarında yayınlanan amerikan sitcomlarını benim kuşağım hatırlayacaktır. amerikan kültürünün bu şekilde evlerimize kadar girip çocuklarımıza ulaşması; flörtleşme, cinsellik, müzik, alkol tüketimi gibi unsurları bir neslin zihnine yavaş yavaş işlemiştir. bunların arasından özellikle cinselliğin açıktan temsilinin

bir tabu olmaktan çıkması ve kadın erkek ilişkilerinin giderek amerikanlaşması, şüphesiz pornografinin meşrulaşmasında önemli bir faktördür. cinselliğin kamusal hayata indirilmesi ve hedonist yaşam tarzının güzellenmesi, yeni nesillerin cinsellik ile ilişkisini ciddi anlamda patolojik bir hale getirmiştir. cinselliğin mahrem olmağını kaybetmesi, müstehcenliğin ve teşhirin yayılması demektir. bu kadar yoğun cinsel uyarana maruz kalan bir kitlenin günün sonunda sağlıklı bir cinsel ilişkiden keyif alması olanaksız hale gelecek ve bu da pornografi tüketimini tetikleyen başlıca etkenlerden olacaktır. görüldüğü üzere, pornografi ve yozlaşma arasında çift taraflı ve oldukça güçlü bir ilişki mevcuttur.

toplumsal yozlaşmanın önemli indikatörlerinden bir diğeri olarak, cinselliğin mizah nesnesi haline gelmesi gösterilebilir. konuyu ciddiyetle ele almaya çalışanların dahi alay konusu edildiği bir toplum haline geldik. işin daha da garip tarafı, neredeyse 30 yaşına gelmiş insanlar bile, bağlam fark etmeksizin herhangi bir müstehcen çağrışımı duyar duymaz sırtmaya başlayacak kadar cıvık, ciddiyetsiz bir hal aldı. müslüman toplumun, arkadaşlarının yanında eşinin ismini zikretmekten haya ettiği bir noktadan eşiyle yaşadığı ilişkiyi sohbet masalarına meze eder bir hale nasıl geldiği şüphesiz benim için de anlaşılması pek güç bir mesele. ancak insanların “porno” kelimesini duyar duymaz sırtmaya başladığı bir toplumdaki herhangi bir şuur beklenemeyeceği zannediyorum hepimize malumdur.

son dönemde yerli medyanın da özellikle kadın bedenini bir şehvet nesnesi ve cinsel uyarıcı olarak topluma sunması, pornografi tüketimini tırmandıran bir diğer önemli faktördür. en geleneksel yapıya sahip ailelerin evlerinde dahi her akşam izlenen diziler, online platformlarda yayınlanan filmler, gençlerin dinlediği yabancı şarkıcılar ve onların yerli karbon kopyaları, gündelik hayatta cinselliğin görünürlüğünü yavaşça arttırmaya devam ederek toplumun sinir uçlarını kimseye hissettirmeden sinsice felç etmektedir. bundan 10 yıl önce televizyonda yayınlansa insanların sokağa döküleceği diziler, bugün reyting listelerine ilk sıradan girmektedir. eğer bu durum engellenmezse bilinsin ki tarih tekerrürden ibarettir. düşmana dönüştüğümüz her geçen gün zilletten daha da razıyız demektir.

pornografinin yayılmasında bir diğer önemli etken ise metropollerin hayatımıza girmesi sonucunda “mahalle baskısının”, yani toplumsal oto-kontrol mekanizmasının kaybolmasıdır. bunun üstüne cinselliğin adeta paketlenerek her zaman satan bir “ürün” haline getirilmesi, halihazırda tüm değerlerini kaybetmiş ve izole bir yaşam süren modern insanın üretim çarkını besleyen yağlı bir müşteri olmasıyla sonuçlanmıştır.

şüphesiz pornografi tüketiminin bu derece yaygınlaşmasıyla ilgili daha pek çok sebep gösterilebilir, detaylarına dizinin ilerleyen kısımlarında değineceğiz inşaallah.

bütün bunlar; pornografi tüketiminin ciddi bir şekilde irdelenmesini, meselenin dakik bir surette ele alınmasını allahu âlem bir farz-ı kifaye haline getirmiştir. ancak bu noktada karşımıza yukarıda bahsettiğimiz engeller çıkmaktadır. insanoğlunun bağımlılık anlayışının yıllarca madde bağımlılıklarıyla kısıtlı kaldığı da göz önüne alındığında "davranışsal bağımlılıklar" literatürü en fazla 15-20 yıllık bir geçmişe sahip oldukça bâkir bir sahadır. akademik üretimin - maalesef - batı'dan türkiye'ye aktığını da

düşünürsek dilimizde alanla ilgili mevcut çalışmalar parmakla sayılacak kadardır. bu çalışmaların ciddi bir kısmını da kötü eserlerin kötü tercümeleleri oluşturmaktadır. ayrıca yazı serisinde detaylı olarak ele almaya çalışacağımız ideolojik/sektörel/metodik engeller de tanı ve tedaviye dair araştırma süreçlerini dünya genelinde kısıtlamaktadır.

günün sonunda bu davranış biçimi ciddi bir problem olarak karşımıza çıkıyor. yardım arayan bireyler ise tedavi için bir profesyonele başvurmakla kendi içlerinde bir savaş vermek arasında sıkışmış durumda. son derece iyimser bir tahminle, toplumun en azından yarısı düzenli olarak porno tüketiyor. şüphesiz porno tüketen herkesi bağımlı olarak değerlendirmek doğru olmayacaktır, ancak pornografinin miktarı ne olursa olsun zararlı olduğu ortada. keza bu yazı dizisinin temel tezi – “sorunlu pornografi kullanımını (problematic pornography use) inceleyen literatürün hilâfına – pornografinin bizatihi “sorunlu” olduğudur. bu insanların tamamına profesyonel yardım ulaştırmak mümkün olmadığı gibi, insanları kendi hallerine bırakamayacağımız da ortadadır. dolayısıyla mesele ile ilgili yayınların arttırılması müslümanlar üzerine bir görevdir, allâhuallem. uzun bir seri olarak planlanan bu çalışmanın nihai gayesi de tam olarak bu: bu davranışın doğasını pek çok açıdan ortaya koymak ve bireylerin kendilerine yardım edebilmelerine vesile olmak.

niyetim, meseleyi hemen her vechesiyle son derece dakik bir suretle ele almak olduğundan dolayı takdir edersiniz ki bu serinin hitama ermesi en azından birkaç yıl alacaktır. hâlihazırda çalıştığım ilk başlık olan “ıstılahlar ve tartışmalar” kısmında; önce ilgili kavramlar tanımlanacak, devamında psikiyatrik rehberler ve tanı kılavuzlarında meselenin nasıl ele alındığı irdelenecek, farklı ekollerin pornografi bağımlılığı ile ilgili önerdiği modellerin hususiyetleri incelenecek ve çeşitli eleştirilerde bulunulacaktır. devam eden başlıklarda ise meselenin tarihi, etiyolojisi ve olası risk faktörleri incelenecek; mevzubahis bağımlılığın nörolojik ve psikolojik sebep/sonuçları ve fizyolojik etkileri açıklanacaktır. ardından sosyolojik ve hukuki sonuçları ele alınıp en sonunda tedavi önerilerinden bahsedilecektir inşaallah.

allah teâlâ’dan bu çalışmayı hayırla hitama erdirebilmeyi ve çalışmanın müslümanlara fayda vesilesi olmasını niyaz ederim. gayret benden, takdir o’ndandır. salat ve selam yaratılmışların en hayırlısı, efendimiz muhammed mustafa’nın üzerine olsun.

“allah izin verirse” demeden hiçbir şey için, “şu işi yarın yapacağım” deme! unuttuğun takdirde rabbini an ve “umarım rabbim bana, doğruya bundan daha yakın yolu gösterir de. (kehf suresi, 23-24)

10 rebiülevvel 1448 / 23 ağustos 2026 pazar - serdivan

erdem kılıç

kaynakça

(1) <https://icd.who.int/browse/2026-01/mms/en#1041487064>©

(2) <https://icd.who.int/browse/2026-01/mms/en#1630268048>©

(3) <https://www.statista.com/chart/16959/share-of-the-internet-that-is-porn/>©

(4) <https://www.statista.com/statistics/1361995/pornhub-pieces-of-content-by-format/>©

(5) <https://www.statista.com/chart/1383/top-10-adult-website-host-countries/>©